

Kibővül a rádióriasztás eddiggi módja

Ellenséges berepülés és légítámadás ideje alatt állandó helyzetközlést ad a rádió Elmaradnak a szombati szirénapróbák

Ez év március 15-én léptette életbe a honvédelmi miniszter a rádióriasztásnak azt a módját, melynek alapján a műsorszóró rádióknak Budapest I. hullámhosszán nyilvánosan közlik a légiveszélyt és a zavaró repülést. Az azóta felmerült tapasztalatokat és javaslatokat illetékes helyen gondos kiértekezéssel feloldozták, aminek alapján a honvédelmi miniszter a közel fél év óta mindnyájunk megnyugtatóra működő rádióriasztási rendszert kibővítette és bizonyos mértékben módosította. Az erre vonatkozó rendeleteket a hivatalos lap szombati száma közli:

Ezek az új rendelkezések augusztus 20-án Szent István király napján 0 órakor lépnek hatályba.

Az első üjtás, hogy ezentul, vagyis az említett naptól kezdve a városunk, esetleg a községünk területére elrendelt légiveszélyt a hatósági és ipartelepi riasztóeszközök jelezni fogják. A légiveszély szirénajelzése fél percig tartó egyhangu búgás, tehát ugyanaz, mint eddig a szombati szirénapróbák hangja volt. Eppen ezért a jövőben a szombati szirénapróbák további intézkedésig elmaradnak.

A légiriadó jelzése továbbra is ugyanaz marad, mint eddig volt, vagyis a szirénák háromszor fél percig tartó üvöltöző hangja közben félperces szünetekkel.

Ha a lézi veszélyt nem követte riasztás, akkor a légiveszély állapotát ugyanugy

oldják fel a szirénák, mint a riadót, vagyis kétszer fél percig tartó egyhangu búgással, közben félperces szünettel. Ugyanezt a jelzést adják a szirénák, ha a riadó feloldására kerül sor, ami egyben a légiveszély elmúltát is jelenti.

Első alkalmakkor tehát lesznek olyanok, akik az újabb szirénajelzést félreértik, éppen ezért, ha meghalljuk a szirénák hangját, gondosan figyeljünk: Ha egyhangon búgnak és csak egyszer fél percig, ez csak légiveszélyt jelent, amit valószínűleg követhet a riadó, de még nem jelent riasztást, tehát még nem kell, de nem is szabad az óvóhelyre lemenni. Ha a szirénák üvöltöznek háromszor fél percig, ez jelenti a riasztást. Végül, ha a szirénák egyhangon búgnak kétszer fél percig, akkor mind a légiriadó, mind a légiveszély — esetleg riasztás nélkül — elmúlt. Arra vonatkozóan, hogy a légiveszély jelzését a szirénákkal műszakilag hogyan kell végrehajtani, a hatóságoknak és a szirénával rendelkező ipartelepeknek, valamint egyéb intézményeknek, a Budapesti Közlöny szombati számában közölt honvédelmi miniszteri rendelet részletes utasítást ad.

A lakóházakban a házi riasztóeszközzel a légiveszélyt jelezni nem szabad és nem is kell, mert ez csak félreértésre adna okot. Elegendő, ha mindenki csak a szirénák hangját észleli.

Megváltozik két riasztókörzet neve

A lézi veszély nyilvános jelzésének legnagyobb előnye, hogy nem kell állandóan a rádiót hallgatnunk, ami azzal a veszéllyel jár, hogy lámpáink kimerülnek és azok pótlása ma szinte lehetetlen. Takarékoskodjunk tehát a rádiócsövekkel és így a villanyárammal is. Lézi veszély jelzése után a riadó, ha ez egyáltalán bekövetkezik, van még általában 10, esetleg 15 percünk, amikor még semmiféle mozgási korlátozás nincsen, tehát akik közel vannak otthonukhoz, nyugodtan hazaérhetnek.

Mindenkit megnyugtató üjtás a honvédelmi miniszter most megjelent rendeletében, hogy éjszaka, még pedig este 22 órától reggel 6 óráig, néhány perccel még korábban is riasztanak. Hozzávéve ehhez a lézi veszély előjelzésétől kezdődő időt, mindenkinek, még a sokgyermekes családoknak, az óvóhelytől távolabb lakóknak is bőven lesz idejük felöltözni, elkészülni, az óvóhelyre való levonuláshoz.

Arra természetesen számítani kell, hogy — különösen a határmenti riasztókörzetekben — ha arról történik az ellenséges berepülés, a lézi veszély jelzése elmarad és mindjárt riadó következik be, mert hiszen a kiválóan működő honi légvédelmi jelzőrendszerünk csak az ország határától kezdve működik és külföldről nem minden esetben érkezik jelentés az ellenséges gépek közeledtéről.

A lézi veszély jelzése megkönnyíti a riasztóügyletes munkáját is. Eddig sem volt e szolgálathoz rádióra szükség — amint azt illetékes helyen többször hangsúlyozták —, ezután még kevésbé lesz. Felesleges és céltalan tehát rádióigénylési kérelmeket benyújtunk a különböző

hatóságokhoz, mert ezeket kielégíteni ugysem lehet.

A honvédelmi miniszter új rendeletével megváltoztatta két riasztókörzet elnevezését is. A szamosi riasztókörzet neve augusztus 20-tól kezdve Szilágy, míg a marosi riasztókörzet Torda lesz.

Az eddigi rádióriasztási közlések módja bizonyos mértékben kiegészült, részben meg is változik. Berepülési veszély esetén a rádió napközben nemcsak egyszerűen azt közli, hogy műsoradását megszakítja, hanem bemondja, hogy berepülési veszély valószínű irányát is. Éjszaka, műsorszünet idején pedig felhívja a figyelmet a rádió és utána közli ugyanígy a berepülési veszélyt. Mindebből következik és erre figyeljünk a jövőben, ha a rádió megszakítja műsoradását, de nem mondja be, hogy berepülési veszély van, akkor más okból történt a műsor megszakítása. Berepülési veszély azt jelenti, hogy az ellenséges gépek az ország határa felé közelednek, de még nem hatoltak be az ország légterébe. Eppen ezért berepülési veszély esetén még semmiféle légoltalmi tenni-valónk nincsen s felesleges, hogy már ekkor készülődjünk, izguljunk.

A légiveszély, zavarórepülés és a légiriadó, valamint mindezek elmúltának jelzése rádióon keresztül ugyanúgy történik nagyjából, mint eddig, csak a bemondás szavai változnak meg, amennyiben a légiriadó jelzése nem a „légoltalom vigyázz” szavakkal, hanem a „légiriadó” szavakkal történik. A feloldást pedig nem a „légoltalom pihenj” bemondása jelenti, hanem „légiriadó elmúlt”, „zavarórepülés elmúlt” és mint eddig, „légiveszély elmúlt” szavak közlése.

Helyzetközlés negyedóránként — a rádióban

Rámutatnak illetékes helyről arra, hogy a jövőben miként az a gyakorlatban már kialakult, a zavarórepülés közlését nem előzi meg a légiveszély jelzése. Ha tehát légiveszélyt közölnek, akkor azt csak riadó vagy enélkül a légiveszély feloldása követheti, kivéve, ha az ellenséges zavaró gépek egyesülnek s emiatt riasztani kell. Mindhárom felsorolt jelzés minden esetben csak arra a riasztókörzetre vonatkozik, amelynek nevét bemondták.

Légiveszély csak azt jelenti, hogy az ellenséges gépek a riasztókörzet területét megközelítették, tehát csak közelednek a felé. Zavarórepülés esetén egyes ellenséges gépek készülnek behatolni vagy már be is hatoltak a riasztókörzet légterébe. Riasztás esetén pedig több ellenséges gép valószínű támadó szándékkal szintén készül behatolni vagy már be is repült a riasztókörzet légterébe.

Lényeges üjtása a honvédelmi miniszter most kiadott rendeleteinek, hogy ellenséges légitevékenység idején, tehát a berepülési veszély közlése után, minden negyedóránként a rádió Budapest I. hullámhosszán helyzetközlést ad az ellenséges gépekről és azok esetleges támadásáról. Ezt a helyzetközlést minden ne-

gyedóránként adják, tehát negyedkor, félkor, háromnegyedkor és egész órakor. Ha pedig újabb légiveszély, zavarórepülés vagy riasztás elrendelése fél óra körül történik, akkor 30 percenként összefoglalják, hogy eddig mely körzetekre rendeltek el a felsorolt jelzéseket.

Üjtás még az is, hogy éjszaka, tehát a rádió műsorszünetelése idején minden egész órában a rádió bemondja a pontos időt. Így a rádióügyleti szolgálatra kötelezett hatóságok és intézmények ellenőrizhetik rádiójukat, hogy időközben nem ronlott-e el, nem égett-e ki valamelyik rádiócső.

A lakosság tennivalói továbbra is azok maradnak, mint eddig. Mint tudjuk, az óvóhelyre levonulni csak riadó esetén kell. Zavarórepülés esetén a levonulás nem kötelező, de megengedett, míg légiveszély esetén még tilos levonulni, mert az óvóhelyre levezékelészetlét feleslegesen és idő előtt elhasználnák.

Lámpagyújtás után, ha a mi riasztókörzetünkre rendeltek el a légiveszélyt — amit a szirénák is jeleznek — vagy a zavarórepülést, az elsőtétítést azonnal végre kell hajtani. Lámpagyújtás után ha a zavarórepülést elrendelik, amit a

közöti lámpák eloltásából tudhatunk meg, a jármű-forgalmat azonnal meg kell szüntetni. Mindenkinek kötelessége, hogy a jogtalanul közlekedő járműveket megállítsa, illetőleg azokat feljelentse, mert hiszen mindnyájunkra veszélyt jelentenek a sötétben száguldó és fényszóróikat használó gépkocsik.

A tömegforgalmu helyekre az eddig kiadott rendelkezések továbbra is változatlanul érvényben maradnak.

A honvédelmi miniszter most ismeretelt rendeleteiből láthatjuk, hogy azok mindnyájunk megnyugtatóját és biztonságát szolgálják. Fogadjuk tehát azokat megnyugvással és megértéssel. Minden erőnkkel törekedjünk arra, hogy az ellenség ne tudja állandó légitevékenységével lelki ellenálló erőnkét megtörni. Le-

gyünk mindaddig nyugodtak, pihenjünk vagy folytassuk munkánkat, míg csak a mi riasztókörzetünk területét nem érinti valamelyik rádióriasztási közlés. Ezzel kapcsolatban ismétellen rámutatnak illetékes helyen arra, hogy a rádióriasztókörzetek nemcsak egy-egy helységet, hanem nagyobb területet jelentenek, amelyen számos község és város fekszik. A Légoltalmi Ligától vagy a község légoltalmi parancsnokától mindenki megtudhatja, hogy lakhelye melyik riasztókörzet területén fekszik s így melyik rádióbemondás vonatkozik reá. (MTI)

Hivatalos jelentés az éjszakai zavarórepülésről

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Folyó hó 10-én, a késő esti órákban egyes ellenséges gépek északkeletről Erdélyen át délnyugat felé átrepültek az ország légterét. Valószínűleg ugyanezen

gépek folyó hó 11-én, a kora hajnali órákban a berepülési útvonalon visszarepültek. A berepülési zavaró jellegű volt. Bombázásról és anyagi károkról jelentés nem érkezett.

Nagy az áringadozás a híres kéziratok világpiacán

A színész-kiskapukat, a parlamentek monumentális feljáróit, a sportszarnokok előterét és sok ilyen más helyet néha számszámra szállják meg azok, akik egy-egy azokban a napokban éppen híres, sőt néha világhíres kitérő alírását, autogramját gyűjtik. Ez kissé divatörület, de van más autogramgyűjtés is, amely a szó eredeti értelmét fedi. Ez a kéziratok gyűjtése.

Ennek is vannak gyakorlati emberei és szinte megszállottjai, akik hajlandók egy-egy híres történelmi személy, író, művész, esetleg egy rablógylkos, vagy más hírhedt személyiség kéziratáért néha fantasztikus árat adni.

Valóságos világpiaca van ennek a nem tulságosan nagyterjedelmű kereskedelemnek. Mint mindenütt, itt is a kínálat és a kereslet elve a döntő. Ha az illető világhíresség, vagy hírhedség után igen sok kézirat maradt meg, akkor természetesen az egyes tennymaradt darabok ára csökken. Az ellenkező esetben természetesen emelkedik. Hogy csak egy összehasonlító irodalmi példát mondjunk: Goethe nagyon sokat írt, a francia Alfred de Musset pedig igen keveset, tehát eredeti Musset-kézirat átlagban a

megfelelő terjedelem mellett kétszer annyit ér, mint a nagy német költőfejedelmé.

A legkiválóbb szakemberek véleménye szerint ma a legkeresettebb és legrágább eredeti kéziratok azok, amelyek Napoleon-tól származnak. Nem is olyan nagyon régen 80.000 frankot fizettek egy olyan Napoleonlevélért, amelyik nem egészen három oldalra terjed. Már a nagy orvos, a vesetztség szűrumának feltalálója: Pasteur öt leveleért csak 52.000 frankot adtak, míg a felvilágosodottság korának nagy írója, Rousseau egy levelével csak 10.000 frankot ért el és ami még érdekesebb, hogy egy kétoldalas Wagner-level mindössze 3000 frankért kelt el.

Megtörténhetik azonban, hogy rendszeres családtörténeti kutatások és vidéki kastélyok, udvarházak, esetleg egyszerűbb kúriák iratanyagának feldolgozása révén olyan kéziratok kerülnek felszínre, amelyek esetleg szinte elképzelhetetlen árat érnek el. Erre vonatkozólag már régebben történt rendszeres kutatások, amelyek azonban a háború természetszerűleg félbeszakított. Lehetséges, hogy a béke után ezen a téren újabb fejlemények várhatók. (KKK.)

Csendesebb lett az erdőalja

Valahol a keleti fronton, aug. hó.

Borongós vasárnapra virradtunk. Itt a kis képünkben nem sietnek az Isten házába ünneplőbe öltözött asszonyok, lányok, apák és fiúk, mert itt a háború vihara rettenetes orkánként elsöpört mindent. Az úszkös romok, felporzelt házak és szédült családi tűzhelyek között a kassai gyalogezred honvédek állásai húzódnak meg csupán és ezen a vasárnap reggelen csak a tábori erődök lakói készülődnek lázas buzgalommal az istentiszteletre.

Miként odahaza, a kis faluban, itt is csendben beszélgetve gyülekeznek. Azonban nem az öreg templom napban fürdő, esőverte falai köré, hanem egy kis térséget övező fák árnyékában, a rögtönzött tábori oltár körül. Komolyan tekintenek az ég felé, amikor egy-egy golyó, vagy lövedék zizegve-sivítva szeli át a levegőt.

— Már megint okvetellenkedik az orosz — mondja az egyik honvéd.

— Nem lehet igaz, hogy odaát újból szabad az Isten tisztelete — teszi hozzá a másik, — mert akkor nem zavarognának ilyen időben is és nem igyekeznének megzavarni vasárnapi áhitatunkat...

Az istentiszteletre gyülekező honvédek látva Arany János „Vojtina ars poeticája” jut eszembe. — „Nem a való a fontos. A dolgok égi mása a fontos, melyeket meg tudjuk szepíteni a valóságot.”

Esők valóban megszépítik a körülöttünk tepsődő, szomorú valóságot. Megszépítik a tábori erődök sorát, az első vonalakra vezető futóárkok labirintusát, az úszkös romokat és a vasárnap áhitatát árasztják szerte, miként odahaza a misére hívó harangszó...

— A pünkösdi utáni hetedik vasárnapra rendelt szent evangéliumot megírta Szent Máté evangélista, — kezdi meg szentbeszédét V. E. római katolikus tábori lelkész.

Alighogy megkezdte beszédét, ismét egy akna szeli át a levegőt és hatalmas robbanással vágódik a közeli temetőbe. A vad gyűlölet, a bolsevizmus hit és remény nélküli rabszolgái még saját véreiket sem kímélik és haló poraikat sem hagyják békében pihenni.

— De embert rejtenek az acélszakok és embert takarnak a zubbonyok. Lelkükben Isten, a haza, a család, a feleség, a gyerek, a házi tűzhely. Kezükben a fegyver azért olyan erős, mert ezek a szent erők, ezek a szent tüzek vezérlik — mondja tovább be-

szédét a tábori lelkész. Hangja ugyanolyan csengő, mintha a lelke mélyéből fakadó szavakat nem az első vonalakban imádkozó honvédekhez és nem halál, pusztulást hozó golyók, lövedékek robbanásai közepette mondaná, hanem otthon, a kis faluban, az ünneplőbe öltözött békés hívekhez.

Halkan felszendül a honvédek ajkáról az ének. Bizonyára a jó Isten is szívesen fogadja ezeknek a harcok hevéből megacélosodott, napbarnított honvédeknek imáját, énekét, mert szíveslik a sötét felhőkárpit és az előtűnő nap tündöklő fényvel árasztja el azt a kis térséget, melyen a tábori oltár áll.

A szentbeszédben V. E. tábori lelkész Licinius 40 hős katonájáról beszélt, akik nem ismerték a császárt Isten nélkül. Ők úgy tudták az igazságot, hogy a kétő számukra egyetlen szolgálatot szab.

Es valóban, ma új Liciniusok ellen harcol a magyar. Új Liciniusok ellen, akik titkos, settenkedő és sziszegő nyelven akarják szétválasztani az embert és a lelket, akik a háború összes borzalmaival akarják elpusztítani az életet és szerelmet, a békét és jogbiztonságot. De hiába való minden igyekezetük, mert a magyar honvéd megértette, hogy a haza nem csak egy pusztá hely, amely szálást és kenyeret ad, hanem látva ezt a rettenetes pusztulást, megértette, hogy a hazához köt minden, ami az életben szépek számá. Ott tanult meg imádkozni, ott ismert meg fajtájának és népének erejét, mely sokszor a vértanúsággal dacoló végzetes küzdelem győzelmes kivívásához szükséges.

Ez a szent erő, ez a tűz hevíti honvédekét ma is. Ez ad nekik bátorságot ahhoz, hogy minden kényszer nélkül, önkéntes jelentkezéssel vállalkozzanak olyan feladatok elvégzésére, melyek elősegíthetik a nagy célt: a győzelem kivívását.

Egy ilyen önkéntes vállalkozásnak szép példáját adták Bodnár László tizedes és Benedek István és Kucza András honvédek.

A század előtt, alig 100—150 méterre az erdő szegélyen húzódik a bolsevikiek állása. Nappal nem mernek előbujni, csak a fák sűrűjéből vagy a fák tetejéről küldik alattomos lövéseiket állásaink felé. Csak ha leszáll az alkony és megönnék az árnyékok, bujnak elő odvukból és lopakodnak az erdő szegélye előtt álló kis kunyhóhoz, honnan jobb betekintés nyílik számukra vonalaink felé.

— Olyan sok kellemetlenséget okoznak